

Statsforvaltningen, Tilsynet
Storetorv 10
6200 Aabenraa

Gammeltorv 22
DK-1457 København K
Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man.-tors. 9-16, fre. 9-15

Statsforvaltningen, Tilsynets sagsnummer 2016-41760

24-08-2016

1. Ved brev af 22. juni 2016 bad jeg Statsforvaltningen, Tilsynet, om en udtalelse vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt Hanstholm Havn som kommunal selvstyrehavn er en kommunal myndighed omfattet af tilsynets kompetence.

Dok.nr. 16/02656-12/JV
Bedes oplyst ved henvendelse

Baggrunden var en konkret klage fra TV MIDTVEST v/ Lars Lundgaard over en afgørelse truffet af Hanstholm Havn om afslag på aktindsigt i oplysninger om udgifter forbundet med rekrutteringen af en ny havnechef, hvor Statsforvaltningen i et brev af 31. maj 2016 havde meddelt klageren, at det faldt uden for Statsforvaltningens kompetence at behandle en klage over en kommunal selvstyrehavn.

+ bilag

Jeg henledte i mit brev af 22. juni 2016 bl.a. Statsforvaltningens opmærksomhed på en udtalelse af 31. oktober 2007 fra Statsforvaltningen Syddanmark, hvor det – modsat i brevet af 31. maj 2016 – var lagt til grund, at en kommunal selvstyrehavn er omfattet af tilsynets kompetence som en særlig del af den kommunale forvaltning.

Jeg bad Statsforvaltningen meddele mig, hvis det, som jeg havde anført, gav Statsforvaltningen anledning til at genoptage behandlingen af sagen.

2. Statsforvaltningen har i et brev af 9. august 2016 meddelt mig, at Statsforvaltningen fortsat ikke finder grundlag for at behandle sagen. Statsforvaltningen bemærker i den forbindelse bl.a. følgende:

”De kommunale tilsynsmyndigheder – herunder de regionale statsforvaltninger – har afgivet flere udtalelser, der omhandler de kommunale selvstyrehavnes retlige status. Der kan imidlertid næppe udledes en klar praksis fra disse udtalelser, der i et vist omfang synes at divergere.

Statsforvaltningen har i lyset heraf og i lyset af Ombudsmandens høring fundet anledning til principielt at tage stilling til det kommunale tilsyns kompetence i forhold til kommunale selvstyrehavne.

Efter Statsforvaltningens opfattelse er det forbundet med nogen tvivl, hvorvidt kommunale selvstyrehavne er omfattet af det kommunale tilsyns kompetence.

Ud fra en samlet vurdering af lovgivning, litteratur og praksis på området er det Statsforvaltningens opfattelse, at der ikke er tilstrækkeligt grundlag for at antage, at det kommunale tilsyns kompetence omfatter dispositioner truffet af kommunale selvstyrehavne, herunder dispositioner i medfør af offentlighedsloven. Det bemærkes herved, at det kommunale tilsyn hviler på muligheden for – herunder om fornødent ved brug af sanktioner over for kommunalbestyrelsesmedlemmer – at kunne gennemtvinge sin retsopfattelse, hvilket forudsætter, at tilsynets kompetence kan fastslås med den tilstrækkelige klarhed.”

Det fremgår, at Statsforvaltningen har sendt Social- og Indenrigsministeriet en kopi af udtalelsen til orientering.

3. Jeg har noteret mig det af Statsforvaltningen anførte. Set i lyset af, at Statsforvaltningens konklusion er behæftet med en vis usikkerhed og samtidig fordi Statsforvaltningens gennemgang af praksis viser, at spørgsmålet om kommunale selvstyrehavnes retlige status jævnligt opstår i forbindelse med behandlingen af sager inden for det kommunale tilsyn, har jeg fundet grundlag for at bede Social- og Indenrigsministeriet om at overveje, om ministeriet – som overordnet ansvarlig myndighed i forhold til Statsforvaltningen – finder anledning til at forholde sig principielt til kommunale selvstyrehavnes retlige status i relation til spørgsmålet om, hvorvidt tilsynets kompetence omfatter kommunale selvstyrehavne.

Jeg vedlægger til orientering en kopi af mit brev til Social- og Indenrigsministeriet.

4. Det følger af fast ombudsmandspraksis, at ombudsmanden normalt ikke indleder en undersøgelse i en sag, hvor der er mulighed for, at en tilsynsmyndighed kan behandle den, jf. Jon Andersen mfl., Ombudsmandsloven med kommentarer, 2. udgave (2013), s. 130 ff. Heri ligger implicit, at det skal være (endeligt) afklaret, om der rent faktisk består en sådan mulighed for at indbringe sagen for en tilsynsmyndighed. Den nævnte ombudsmandspraksis har sammenhæng med bestemmelsen i ombudsmandslovens § 14, hvorefter ombudsmanden ikke kan behandle klager over forhold, der kan indbringes for en anden forvaltningsmyndighed (administrativ rekurs), før denne myndighed har truffet afgørelse.

Ud fra hensynet til klageren og på baggrund af forudsætningen i offentlighedsloven om, at sager om aktindsigt skal behandles med en vis hurtighed, har jeg imidlertid besluttet at iværksætte en undersøgelse af aktindsigtssagen direkte

i forhold til Hanstholm Havn. Jeg bemærker herved, at jeg efter ombudsmandsloven ikke er afskåret fra at gå ind i en sag, hvor der er mulighed for, at en tilsynsmyndighed kan behandle den. Jeg har på den baggrund i et brev af dags dato anmodet Hanstholm Havn om en udtalelse.

5. Statsforvaltningen vil på den anførte baggrund ikke blive inddraget yderligere i sagen. Med dette brev afslutter jeg derfor min behandling af sagen i forhold til Statsforvaltningen.

Med venlig hilsen

Kaj Larsen
Vicedirektør

Skilleark

Dokumentnummer: 16/02656-12

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-14
Telefonisk henvendelse:
Man.-tors. 9-16, fre. 9-15

Statsforvaltningen, Tilsynets kompetence i forhold til kommunale selvstyrehavne

24-08-2016

1. Ved brev af 22. juni 2016 bad jeg Statsforvaltningen, Tilsynet, om en udtalelse vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt Hanstholm Havn som kommunal selvstyrehavn er en kommunal myndighed omfattet af tilsynets kompetence.

Dok.nr. 16/02656-13/JV
Bedes oplyst ved henvendelse

Baggrunden var en konkret klage fra TV MIDTVEST v/ Lars Lundgaard over en afgørelse truffet af Hanstholm Havn om afslag på aktindsigt i oplysninger om udgifter forbundet med rekrutteringen af en ny havnechef, hvor Statsforvaltningen i et brev af 31. maj 2016 havde meddelt klageren, at det faldt uden for Statsforvaltningens kompetence at behandle en klage over en kommunal selvstyrehavn.

+ bilag

I den pågældende sag havde Trafik- og Byggestyrelsen, som i henhold til havnelovens § 17, stk. 1, behandler klager over forvaltningen af en havn efter bestemmelserne i havneloven, desuden oplyst, at Trafik- og Byggestyrelsen ikke kunne behandle klagen over Hanstholm Havns afgørelse om afslag på aktindsigt.

Jeg vedlægger til orientering en kopi af mit brev af 22. juni 2016 til Statsforvaltningen. Som det fremgår af brevet, henledte jeg i tilknytning til min anmodning om en udtalelse bl.a. Statsforvaltningens opmærksomhed på en udtalelse af 31. oktober 2007 fra Statsforvaltningen Syddanmark, hvor det – modsat i brevet af 31. maj 2016 – var lagt til grund, at en kommunal selvstyrehavn er omfattet af tilsynets kompetence som en særlig del af den kommunale forvaltning. Som det endvidere fremgår, bad jeg Statsforvaltningen meddele mig, hvis det, som jeg havde anført, gav Statsforvaltningen anledning til at genoptage behandlingen af sagen. I brevet tilkendegav jeg samtidig, på jeg på det foreliggende grundlag var enig med Trafik- og Byggestyrelsen i, at styrelsen ikke kunne behandle klagen over afgørelsen truffet af Hanstholm Havn.

2. Som svar på mit brev af 22. juni 2016 har Statsforvaltningen ved brev af 9. august 2016 meddelt mig, at Statsforvaltningen fortsat ikke finder grundlag for

at behandle sagen. Statsforvaltningen bemærker i den forbindelse bl.a. følgende:

”De kommunale tilsynsmyndigheder – herunder de regionale statsforvaltninger – har afgivet flere udtalelser, der omhandler de kommunale selvstyrehavnes retlige status. Der kan imidlertid næppe udledes en klar praksis fra disse udtalelser, der i et vist omfang synes at divergere.

Statsforvaltningen har i lyset heraf og i lyset af Ombudsmandens høring fundet anledning til principielt at tage stilling til det kommunale tilsyns kompetence i forhold til kommunale selvstyrehavne.

Efter Statsforvaltningens opfattelse er det forbundet med nogen tvivl, hvorvidt kommunale selvstyrehavne er omfattet af det kommunale tilsyns kompetence.

Ud fra en samlet vurdering af lovgivning, litteratur og praksis på området er det Statsforvaltningens opfattelse, at der ikke er tilstrækkeligt grundlag for at antage, at det kommunale tilsyns kompetence omfatter dispositioner truffet af kommunale selvstyrehavne, herunder dispositioner i medfør af offentlighedsloven. Det bemærkes herved, at det kommunale tilsyn hviler på muligheden for – herunder om fornødent ved brug af sanktioner over for kommunalbestyrelsesmedlemmer – at kunne gennemtvinge sin retsopfattelse, hvilket forudsætter, at tilsynets kompetence kan fastslås med den tilstrækkelige klarhed.”

Statsforvaltningens gennemgang af praksis viser, at spørgsmålet om, hvorvidt en kommunal selvstyrehavn er en særlig del af den kommunale forvaltning – sådan som det er lagt til grund i Statsforvaltningen Syddanmarks udtalelse fra oktober 2007 – eller om selvstyrehavnene derimod må anses for selvstændige forvaltningsmyndigheder uden for den kommunale forvaltning, opstår i flere forskellige sammenhænge og dermed ikke kun i relation til afgrænsningen af Statsforvaltningens kompetence, jf. § 47 i den kommunale styrelseslov (senest lovbekendtgørelse af 9. juni 2015). Spørgsmålet har således f.eks. også været behandlet i sager om kommuners undtagelse af dokumenter fra aktindsigt efter offentlighedslovens § 23, stk. 1, nr. 1 (om interne dokumenter), hvor problemstillingen har været, om udveksling af dokumenter mellem en kommune og en kommunal selvstyrehavn, har karakter af ekstern afgivelse (hvormed bestemmelsen i § 23, stk. 1, nr. 1, ikke er anvendelig).

I Statsforvaltningens udtalelse er også henvist til en udtalelse af 4. juni 2010 fra det daværende Indenrigs- og Sundhedsministerium (nu Social- og Indenrigsministeriet). Ministeriets udtalelse angår spørgsmålet om, hvorvidt § 68 i den kommunale styrelseslov – om krav om offentligt udbud ved salg af kommunens faste ejendomme – gælder for kommunale selvstyrehavnes salg af

fast ejendom. Ministeriet konstaterer, at det kan "give anledning til nogen tvivl", hvorvidt en kommunal selvstyrehavn er omfattet af kommunestyrelseslovens § 68, men at ministeriet bl.a. på baggrund af de rammer, der er fastlagt i havneloven for selvstyrehavne "ikke [finder] fuldt grundlag for at antage", at det er tilfældet.

Det fremgår, at Social- og Indenrigsministeriet har modtaget en kopi af Statsforvaltningens udtalelse.

3. På baggrund af de oplysninger, som jeg har modtaget fra Statsforvaltningen, må jeg lægge til grund, at Social- og Indenrigsministeriet ikke har taget stilling til kommunale selvstyrehavnes retlige status specifikt i relation til spørgsmålet om, hvorvidt selvstyrehavnene er omfattet af Statsforvaltningens kompetence, jf. kommunestyrelseslovens § 47.

Set i lyset af, at Statsforvaltningens konklusion i udtalelsen af 9. august 2016 er behæftet med en vis usikkerhed og samtidig fordi Statsforvaltningens gennemgang af praksis viser, at spørgsmålet om kommunale selvstyrehavnes retlige status jævnligt opstår i forbindelse med behandlingen af sager inden for det kommunale tilsyn, har jeg fundet grundlag for at bede Social- og Indenrigsministeriet om at overveje, om ministeriet – som overordnet ansvarlig myndighed i forhold til Statsforvaltningen – finder anledning til at forholde sig principielt til kommunale selvstyrehavnes retlige status i relation til spørgsmålet om, hvorvidt tilsynets kompetence omfatter kommunale selvstyrehavne.

Jeg beder ministeriet om at underrette mig om resultatet af ministeriets overvejelser.

4. Om min behandling af den konkrete klage over Hanstholm Havns afslag på aktindsigt, kan jeg til oplyse følgende:

Det følger af fast ombudsmandspraksis, at ombudsmanden normalt ikke indleder en undersøgelse i en sag, hvor der er mulighed for, at en tilsynsmyndighed kan behandle den, jf. Jon Andersen mfl., Ombudsmandsloven med kommentarer, 2. udgave (2013), s. 130 ff. Heri ligger implicit, at det skal være (endeligt) afklaret, om der rent faktisk består en sådan mulighed for at indbringe sagen for en tilsynsmyndighed. Den nævnte ombudsmandspraksis har sammenhæng med bestemmelsen i ombudsmandslovens § 14, hvorefter ombudsmanden ikke kan behandle klager over forhold, der kan indbringes for en anden forvaltningsmyndighed (administrativ rekurs), før denne myndighed har truffet afgørelse.

Ud fra hensynet til klageren og på baggrund af forudsætningen i offentlighedsloven om, at sager om aktindsigt skal behandles med en vis hurtighed, har jeg imidlertid besluttet at iværksætte en undersøgelse af aktindsigtssagen direkte

i forhold til Hanstholm Havn. Jeg har samtidig afsluttet min behandling af sagen over for Statsforvaltningen. Jeg bemærker herved, at jeg efter ombudsmandsloven ikke er afskåret fra at gå ind i en sag, hvor der er mulighed for, at en tilsynsmyndighed kan behandle den. Jeg har på den baggrund i et brev af dags dato anmodet Hanstholm Havn om en udtalelse.

5. Jeg imødeser underretningen om resultatet af ministeriets overvejelser, jf. pkt. 3 ovenfor.

Med venlig hilsen

Kaj Larsen
Vicedirektør

Kopi til:

Statsforvaltningen, Tilsynet
Hanstholm Havn
TV MIDTVEST v/ Lars Lundgaard

Bagside

Antal filer:

2
